

УДК 341.242

Оксана ЮРИНЕЦЬ

Національний університет “Львівська політехніка”,
професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності
Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту,
доктор економічних наук, доцент
oksana.v.yurynets@lpnu.ua
ORCID: 0000-0001-9698-2499

Ольга МЕЛЬНИК

Національний університет “Львівська політехніка”,
завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності
Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту,
доктор економічних наук, професор
olga.g.melnyk@lpnu.ua
ORCID: 0000-0001-8819-1910

Соломія КІРА

Національний університет “Львівська політехніка”,
аспірантка Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти
solomiia.o.kira@lpnu.ua
ORCID: 0009-0006-0576-6007

ВІЛЬНИЙ РУХ ТОВАРІВ: МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ВПРОВАДЖЕННЯ УГОДИ “ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС”

<http://doi.org/10.23939/law2024.44.362>

© Юринець О., Мельник О., Кіра С., 2024

Стаття присвячена аналізу та оцінці сучасного стану імплементації Україною асquis ЄС відповідно до Угоди про Асоціацію в секторі “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею” щодо вільного руху товарів.

Законодавча та інституційна база для вільного руху товарів, хоч і частково, проте вже реально існує, зокрема для секторів, які може охоплювати АСАА, завдяки зобов’язанням у рамках ПВЗВТ. Сьогодні на розгляді у Верховній Раді України перебувають одразу декілька проєктів законів України щодо державного ринкового нагляду і стандартизації, для можливості в близькому майбутньому стати повноправним членом митного союзу ЄС. Зазначено, що швидке усунення системних проблем й подальше ухвалення горизонтального та вертикального законодавства України, гармонізованого із правом Європейського Союзу у сфері вільного руху товарів, дасть змогу перевести у практичну площину питання підписання Угоди про спільне визнання Україною та Євросоюзом сертифікатів відповідності на промислову продукцію (АСАА).

Моніторинг виконання зобов’язань в означеній сфері дав змогу дійти висновку про середній рівень підготовки щодо приведення вітчизняного торговельного законодавства в ключових секторах відповідно до Європейського *acquis communautaire*. Визначено заходи, за допомогою яких формування та реалізації політики вільного руху товарів забезпечено виконання зобов’язань України відповідно до Угоди “Про Асоціацію між Україною та ЄС”.

Зроблено висновки, що наша держава демонструє помірний рівень підготовки у сфері вільного руху товарів, що, на основі спільних правил і процедур, гарантує можливість вільного торгу товарами державам-членам Спільного ринку на території Євросоюзу. Поряд з цим Україні все ще потрібно проаналізувати своє законодавство, особливо в частині можливості його застосування на практиці в означеній сфері, і виконати “домашнє завдання”, зокрема, щодо технічних регламентів, стандартів, оцінки відповідності, акредитації, метрології та ринкового нагляду.

Ключові слова: вільний рух товарів, Угода про Асоціацію, Угода АСAA, *acquis* ЄС, внутрішній ринок ЄС, поглиблена та всеохопна зона вільної торгівлі (ПВЗВТ), митний союз.

Постановка проблеми. Враховуючи запровадження військового стану на всій території нашої держави через збройну агресію російської федерації та отримання Україною статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу від 23 червня 2022 року, питання вільного пересування товарів територією Євросоюзу та подолання технічних бар’єрів у торгівлі відповідними товарами було винесено на порядок денний задля можливості пришвидшеної імплементації *acquis* ЄС відповідно до Угоди “Про Асоціацію між Україною та ЄС” (далі – Угода) [1] з метою покращення економічної спроможності нашої держави.

Метою статті є моніторинг виконання зобов’язань України відповідно до Угоди про Асоціацію [1], оцінка адаптації вітчизняного законодавства до *acquis* ЄС і надання рекомендацій щодо оптимізації торговельних відносин між Україною та внутрішнім ринком Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Встановлення Спільного ринку для держав-членів Європейського Союзу (далі – ЄС) було однією з основних цілей в контексті створення Європейського Співтовариства. Сьогодні Україна перебуває на пів шляху до повноправного членства у ЄС та вступу до Організації Північноатлантичного договору (НАТО). Угода про Асоціацію [1] є ключовим документом на шляху до реформування національного законодавства, серед цілей останнього передбачено запровадження умов для посилення економічних та торговельних відносин між Україною та внутрішнім ринком Європейського Союзу, у тому числі створення зони вільної торгівлі та підтримка зусиль України щодо поступової адаптації її законодавства до Європейського *acquis communautaire*.

Вільний рух товарів як обов’язковий елемент внутрішнього ринку, один з “чотирьох свобод” [2], серед яких також вільний рух осіб, послуг та капіталів між 27-ма державами-членами Європейського Союзу. Вільне пересування товарів передбачає заборону між державами-членами ЄС мита на імпорту/експорт і будь-яких еквівалентних їм зборів, а також погодження спільного митного тарифу щодо третіх країн. Водночас принцип вільного руху товарів виступає фундаментальним елементом для створення і розвитку внутрішнього ринку, останній також запобігає появі невинуватених бар’єрів у торгівлі, де пересування товарів регулюються національними правилами. Правовий режим поглибленої та всеохопної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ), що застосовується між ЄС та Україною з січня 2016 року, містить зобов’язання щодо наближення законодавства України до *acquis* ЄС.

Згідно зі ст. 288 Договору про функціонування Європейського Союзу [3], нові держави-члени виступають адресатами постанов, директив, рішень, рекомендацій і висновків, а з дати вступу – стають частиною європейського правового порядку, що відповідає принципу негайної дії права Європейського Союзу. Україна зробила перші кроки для узгодження законодавства з окремими аспис ЄС у сфері “Нового і глобального підходу до законодавства про продукти”. Попереду ще багато роботи, зокрема, щодо узгодження вітчизняної букви закону щодо стандартизації, акредитації, технічного регулювання, метрології, оцінки відповідності та ринкового нагляду для можливості, насамперед, підписання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (далі – АСАА) у певних секторах. Адже саме завдяки підписанню АСАА Україна в близькому майбутньому зможе брати участь в роботі єдиного ринку для відповідних категорій продуктів, що рівноцінно здійсненню торгівлі на аналогічних умовах, що застосовуються й між державами-членами ЄС.

За даними урядової інформаційно-аналітичної системи “Пульс Угоди” [4], загальний прогрес України щодо виконання зобов’язань, передбачених Главою 3 “Технічні бар’єри у торгівлі” Розділу 4 “Торгівля і питання, пов’язані з торгівлею” Угоди про асоціацію [1], сягнув 89 %, зокрема, Кабінетом Міністрів України виконано заходів у відсотковому співвідношенні на 88 % та Верховною Радою України на 91 %. Однак, як зазначає Європейська комісія, незважаючи на значні успіхи у виконанні Плану заходів з виконання Угоди до 2024 року [5], з огляду на загальні показники щодо підготовки та узгодження законодавства у сфері вільного руху товарів з аспис ЄС, Україна здійснила лише приблизно 3/5 необхідних дій [6, с. 17].

Також за результатами проведення первинної оцінки стану імплементації аспис ЄС тут варто наголосити, що Україна стала першою державою, де селф-скринінг був здійснений до офіційного скринінгу Європейської Комісії, 14 грудня 2023 року Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції презентував Звіт [7], в якому міститься статистична інформація щодо імплементації права ЄС у секторі “Свобода руху товарів” [8]. Так, загальна кількість актів переговорного розділу налічує 970 одиниць, з них 631 – не потребує імплементації, 50 – імплементовані повністю та 289, що перебувають на різних стадіях імплементації або зовсім не імплементовані (159 од.) [7, с. 8]. Загалом, аналізуючи результати, що зазначені у Звіті [7], варто підкреслити, що кількість актів розділу “Свобода руху товарів” належить до п’яти найменш опрацьованих, де найбільша кількість аспис ЄС – потребують подальшої повної та/або часткової імплементації. Найвні системні проблеми, які перешкоджають повній та швидкій імплементації законодавства, сюди відносимо: недостатню інституційну спроможність певних органів влади (здебільшого через брак фахівців, здатних на якісну розробку галузевого законодавства); низький адміністративний потенціал залучених установ та слабка координація між останніми; потреба в створенні єдиного регуляторного органу у сфері лікарських засобів; завжди “гостра” потреба в експертній підтримці (міжнародна технічна допомога); нестача фінансування та ін.

Швидке усунення системних проблем й подальше ухвалення горизонтального та вертикального законодавства України, гармонізованого із правом Європейського Союзу у сфері вільного руху товарів, дасть змогу перевести у практичну площину питання підписання Угоди про спільне визнання Україною та Євросоюзом сертифікатів відповідності на промислову продукцію (АСАА). Серед важливого, в квітні 2023 року відбувся Міжнародний форум “АСАА як інструмент відновлення економіки України: діалог з бізнесом”, у процесі якого обговорювалися питання пріоритетизації експортних секторів (у галузях із високою доданою вартістю), підготовки українського бізнесу до роботи за правилами ЄС (підвищення відповідності галузевим стандартам, законодавчим і регуляторним актам) та доступ підприємств до нових ринків та іноземного капіталу в умовах воєнного стану в Україні. Означені питання є надважливими для України в контексті досягнення швидких і ефективних результатів з метою залучення інвестицій, розвитку інновацій, сприяння дослідженням та розробкам, а також перекваліфікації робочої сили [9].

До того ж на шляху до промислового безвізу Кабінет Міністрів України схвалив Постанову від 19 серпня 2023 року “Про внесення змін до Технічного регламенту безпеки машин” [10], яка приводить Технічний регламент безпеки машин відповідно до норм Європейського Союзу. Означений документ повністю узгоджений із змістом, структурою, послідовністю та нумерацією його положень та додатків до нього із Директивою ЄС та додатків до неї. І як зазначив заступник міністра економіки України Віталій Кіндратів: “Ухвалення цієї постанови – це черговий крок до укладення Угоди щодо промислового безвізу з ЄС (АСАА). Після оновлення положень Технічного регламенту українська продукція відповідатиме вимогам, що діють в Євросоюзі. Це забезпечить усунення технічних бар’єрів у торгівлі відповідною продукцією між Україною та ЄС” [11].

Згадаємо також Міжнародний форум “Промисловий безвіз” (АСАА) в системі відновлення та розвитку економіки України (13 жовтня 2023 року), під час якого було зазначено, що Україна багато пройшла в контексті підготовки до підписання Угоди АСАА і здійснила низку істотних заходів, зокрема, щодо ухвалення усталених законів, технічних регламентів на основі *acquis* ЄС та європейських стандартів, провела інституційні реформи тощо. Експерти засвідчили прогрес у наближенні законодавства України щодо національної інфраструктури якості та букви закону про промислову продукцію з базовими положеннями ЄС. Поряд з цим міжнародні фахівці наголосили на потребі виконання “домашнього завдання” українській стороні щодо врахування низки рекомендацій [12].

Нагадаємо, що у 2023 році серед ключових завдань України були такі:

- завершення приведення свого законодавства відповідно до *acquis* ЄС щодо інфраструктури якості, зокрема щодо ринкового нагляду;
- узгодження вітчизняного законодавства з правом ЄС щодо гармонізованого галузевого законодавства;
- відновлення інспекційної та правозастосовчої спроможності органів ринкового нагляду.

На сьогодні повністю забезпечено виконання зобов’язань України відповідно до Угоди [1] щодо таких заходів формування та реалізації політики вільного руху товарів, як:

– приведення у відповідність до нормам ЄС: системи органів державного ринкового нагляду; системи акредитації; системи оцінки відповідності та загальної структури маркетингу продукції; метрологічної системи України; системи стандартизації; вимог до безпеки машин; вимог до енергетичного маркування деяких приладів; вимог до рухомого обладнання, що працює під тиском; вимог до низьковольтного електричного обладнання, а також до електромагнітної сумісності обладнання, до приладів, що працюють на газоподібному паливі, до засобів індивідуального захисту, до безпечності іграшок, до екодизайну для виробів, пов’язаних з енергією, до медичних виробів, активних медичних виробів та іншого;

– законодавче закріплення: правил загальної безпеки продукції відповідно до норм ЄС; правил внутрішніх перевезень небезпечних вантажів;

– забезпечення співробітництва з питань обміну інформацією у сфері технічного регулювання;

– удосконалення системи: державного ринкового моніторингу нехарчової продукції для досягнення цілковитої відповідності нормам ЄС; оцінки належності для досягнення повної відповідності нормам ЄС;

– імплементація європейських стандартів (EN) як національних з одночасним скасуванням колізійних національних стандартів та інше.

Також потрібно відзначити, що на розгляді у Верховній Раді України перебувають проекти законів України:

- “Про внесення змін до Закону України “Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції” щодо врегулювання деяких питань здійснення ринкового нагляду та відповідальності суб’єктів господарювання” №5473-д від 23.03.2023, орієнтований на імплементацію норм, визначених Регламентом Європейського Парламенту і Ради № 765/2008/ЄС

від 9 липня 2008 року про встановлення вимог для акредитації і ринкового нагляду, що стосується торгівлі продукцією, та анулювання Регламенту (ЄС) № 339/93 та Рішенням Європейського Парламенту і Ради №768/2008/ЄС від 9 липня 2008 року про загальну структуру (систему) маркетингу продукції та анулювання Рішення Ради № 93/465/ЄС (від 14 липня 2023 року прийнятий Верховною Радою України за основу);

- “Про упаковку та відходи упаковки” № 10066 від 18 вересня 2023 року;
- “Про упаковку та відходи упаковки” № 10066-1 від 29 вересня 2023 року;
- “Про упаковку та відходи упаковки” № 10066-2 від 04 жовтня 2023 року – основний та альтернативні законопроекти направлені на продовження імплементації стандартів Європейського Союзу, зокрема щодо впровадження вимог (Рамкової) Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р.;
- “Про внесення змін до Закону України “Про загальну безпечність нехарчової продукції” щодо заборони виробництва засобів для дератизації у вигляді харчових продуктів” № 10180 від 23 жовтня 2023 року, який свідчить про необхідність удосконалення системи державного ринкового моніторингу за нехарчовою продукцією для досягнення абсолютної відповідності нормам ЄС та імплементації норм Регламенту (ЄС) № 765/2008 Європейського Парламенту та Ради від 9 липня 2008 року, що визначає вимоги до акредитації та ринкового нагляду, пов’язаного з маркетингом продукції.

Висновки. Узагальнюючи, можемо зробити висновок про позитивну оцінку України щодо виконання зобов’язань відповідно до Угоди про Асоціацію [1] в секторі “Технічні бар’єри у торгівлі”. Загалом наша держава демонструє помірний рівень підготовки у сфері вільного руху товарів, що, на основі спільних правил і процедур, гарантує можливість вільного торгу товарами державам-членам Спільного ринку на території Євросоюзу. Поряд з цим потрібно пам’ятати, що певні положення європейського законодавства (стосуються повноважень Європейської Комісії та ін.), можуть бути імplementовані тільки після вступу нашої держави до ЄС. Водночас такі заходи віднесені Урядом як до пріоритетних і будуть здійснені протягом одного року в обов’язковому порядку з моменту набуття Україною статусу повноправного члена Європейського Союзу.

Окрім подальшого приведення відчизняного законодавства у відповідність до acquis ЄС щодо вільного руху товарів, пріоритетним завданням залишається забезпечення безпеки продукції, сюди відносимо: створення та забезпечення функціонування інформаційних систем державного ринкового нагляду та отримання Україною доступу до системи RAPEX як системи швидкого сповіщення ЄС про небезпечні нехарчові продукти. Додатковим поштовхом розвитку економіки України слугуватиме укладання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (АСАА), яка, варто наголосити, вигідна кожній із Сторін і гарантуватиме подальшу економічну інтеграцію української економіки до європейського ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. № 984_011. (2014). *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (Дата звернення: 12.09.2024).
2. Внутрішній ринок Європейського Союзу. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Внутрішній_ринок_Європейського_Союзу (Дата звернення: 12.09.2024).
3. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями: Міжнародний документ. № 994_b06. (1957). *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text (Дата звернення: 12.09.2024).

4. Євроінтеграційний портал. “Пульс Угоди”. URL: <https://pulse.kmu.gov.ua/ua/a/year/all> (Дата звернення: 12.09.2024).
5. Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. № 1106. (2017). *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-p#Text> (Дата звернення: 12.09.2024).
6. Analytical Report following the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council Commission Opinion on Ukraine’s application for membership of the European Union. European Commission. Commission staff working document. SWD(2023) 30 final. Brussels, 1 February 2023. 66 p.
7. Звіт за результатами проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis ЄС). 2023. 307 с. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/zvit-UA.pdf> (Дата звернення: 18.09.2024).
8. Опубліковано звіт за результатами первинної оцінки стану імплементації актів права ЄС. Урядовий портал. *Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/opublikovano-zvit-za-rezultatamy-pervynnoi-otsinky-stanu-implementatsii-aktiv-prava-ies> (Дата звернення: 18.09.2024).
9. Уряд спільно з ЄС працює над Угодою з АСАА в перших пріоритетних секторах промисловості. Урядовий портал. *Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України*. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-spilno-z-ies-pratsiuie-nad-uhodoiu-z-asaa-v-pershykh-priorytetnykh-sektorakh-promyslovosti> (Дата звернення: 18.09.2024).
10. Про внесення змін до Технічного регламенту безпеки машин: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2023 р. № 880. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/880-2023-%25D0%25BF#n2> (Дата звернення: 18.09.2024).
11. На шляху до промислового безвізу: уряд привів у відповідність нормам ЄС технічний регламент безпеки машин. Урядовий портал. *Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України*. URL: https://export.gov.ua/news/4881-kmu_pogodiv_tekhnichniy_reglament_bezpeki_mashin_z_normami_ies (Дата звернення: 22.09.2024).
12. Відбувся Міжнародний форум “Промисловий безвіз” (АСАА) в системі відновлення та розвитку економіки України”. Урядовий портал. *Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/vidbuvsia-mizhnarodnyi-forum-promyslovyi-bezviz-asaa-v-systemi-vidnovlennia-ta-rozvytku-ekonomiky-ukrainy> (Дата звернення: 22.09.2024).
13. Україна набула повноправного членства у міжнародній організації законодавчої метрології. *Вебсайт команди урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції*. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/en/news/ukrayina-nabula-povnopravnogo-chlenstva-u-mizhnarodnij-organizatsiyi-zakonodavchoyi-metrologiyi/> (Дата звернення: 22.09.2024).

REFERENCES

1. *Pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony*. [On the Association between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part] No. 984_011. (2014). *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].
2. *Vnutrishnii rynok Yevropeiskoho Soiuzu*. [Internal market of the European Union]. Retrieved from: https://uk.wikipedia.org/wiki/Внутрішній_ринок_Європейського_Союзу (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].
3. *Konsolidovani versii Dohovoru pro Yevropeyskyi Soiuz ta Dohovoru pro funktsionuvannia Yevropeiskoho Soiuzu z protokolamy ta deklaratsiiamy: Mizhnarodnyi dokument*. [Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union with protocols and declarations: An international instrument] No. 994_b06. (1957). *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].
4. *Yevrointehratsiyni portal “Puls Uhody”*. [European integration portal. “Pulse of the Agreement”]. Retrieved from: <https://pulse.kmu.gov.ua/ua/a/year/all> (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].

5. **Pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony.** [On the Implementation of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand] No. 1106. (2017). *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" / VR Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-п#Text> (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].
6. **Analytical Report following the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union. European Commission. Commission staff working document.** SWD(2023) 30 final. Brussels, 1 February 2023. 66 p. [In Ukrainian].
7. **Zvit za rezultatamy provedennia pervynnoi otsinky stanu implementatsii aktiv prava Yevropeiskoho Soiuzu** [Report on the results of the initial assessment of the state of implementation of the EU legal acts] (acquis YeS). 2023. 307 p. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEI/zvit-UA.pdf> (Accessed: 18.09.2024). [In Ukrainian].
8. **Opublikovano zvit za rezultatamy pervynnoi otsinky stanu implementatsii aktiv prava YeS.** [A report on the results of the initial assessment of the implementation of EU law was published] Uriadovyi portal. Yedynyi veb-portal orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/opublikovano-zvit-za-rezultatamy-pervynnoi-otsinky-stanu-implementatsii-aktiv-prava-ies> (Accessed: 18.09.2024). [In Ukrainian].
9. **Uriad spilno z YeS pratsiuie nad Uhodoiu z ACAА v pershykh priorytetnykh sektorakh promyslovosti.** [The Government is working together with the EU on the ACAА Agreement in the first priority industry sectors] Uriadovyi portal. Yedynyi veb-portal orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-spilno-z-ies-pratsiuie-nad-uhodoiu-z-acao-v-pershykh-priorytetnykh-sektorakh-promyslovosti> (Accessed: 18.09.2024). [In Ukrainian].
10. **Pro vnesennia zmin do Tekhnichnoho rehlamentu bezpeky mashyn:** [On Amendments to the Technical Regulations for the Safety of Machines] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19 serpnia 2023 r. No. 880. *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" / VR Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/880-2023-%25D0%25BF#n2> (Accessed: 18.09.2024). [In Ukrainian].
11. **Na shliakhu do promyslovoho bezvizu: uriad pryviv u vidpovidnist normam YeS tekhnichni rehlament bezpeky mashyn.** [On the way to industrial visa-free regime: the government has brought the technical regulations on machine safety in line with EU standards.] Uriadovyi portal. Yedynyi veb-portal orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy. Retrieved from: https://export.gov.ua/news/4881kmu_pogodiv_tekhnichnii_reglament_bezpeki_mashin_z_normami_ies (Accessed: 22.09.2024). [In Ukrainian].
12. **Vidbuvsia Mizhnarodnyi forum "Promyslovyi bezviz" (ASAA) v systemi vidnovlennia ta rozvytku ekonomiky Ukrainy.** [The International Forum "Industrial Visa Waiver (ASAA) in the System of Economic Recovery and Development of Ukraine" was held] Uriadovyi portal. Yedynyi veb-portal orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/vidbuvsia-mizhnarodnyi-forum-promyslovyi-bezviz-asaa-v-systemi-vidnovlennia-ta-rozvytku-ekonomiky-ukrainy> (Accessed: 22.09.2024). [In Ukrainian].
13. **Ukraina nabula povnopravnogo chlenstva u mizhnarodnii orhanizatsii zakonodavchoi metrolohii.** [Ukraine became a full member of the international organization of legal metrology]. Veb-sait komandy uriadovoho ofisu koordynatsii yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii. Retrieved from: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/en/news/ukrayina-nabula-povnopravnogo-chlenstva-u-mizhnarodnij-organizatsiyi-zakonodavchoyi-metrologiyi/> (Accessed: 22.09.2024). [In Ukrainian].

Дата надходження статті: 27.09.2024 р.

Oksana YURYNETS

Lviv Polytechnic National University,
Professor of the Department of Department of Foreign Trade and Customs
of the Educational and Research Institute of Economics and Management
Doctor of Economics, Associate Professor
oksana.v.yurnets@lpnu.ua
ORCID: 0000-0001-9698-2499

Olga MELNYK

Lviv Polytechnic National University,
Head of the Department of Department of Foreign Trade and Customs
of the Educational and Research Institute of Economics and Management
Doctor of Economics, Full Professor
olga.g.melnyk@lpnu.ua
ORCID: 0000-0001-8819-1910

Solomiia KIRA

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Postgraduate student
solomiia.o.kira.@lpnu.ua,
ORCID: 0009-0006-0576-6007

**FREE MOVEMENT OF GOODS: MONITORING AND EVALUATION
OF THE IMPLEMENTATION OF THE AGREEMENT “ON ASSOCIATION
BETWEEN UKRAINE AND THE EU”**

The article analyses and assesses the current state of Ukraine’s implementation of the EU *acquis* under the Association Agreement in the sector ‘Trade and Trade-related Matters’ on free movement of goods.

The legislative and institutional framework for free movement of goods, albeit partially, already exists, in particular for the sectors that the ACAA may cover, thanks to the DCFTA commitments. Currently, the Verkhovna Rada of Ukraine is considering several draft laws on state market surveillance and standardisation to enable Ukraine to become a full member of the EU customs union in the near future. It is noted that the rapid elimination of systemic problems and further adoption of horizontal and vertical legislation of Ukraine harmonised with the EU law on free movement of goods will allow to move the issue of signing the Agreement on Joint Recognition of Certificates of Conformity for Industrial Products by Ukraine and the European Union (ACAA) into the practical plane.

Monitoring of the fulfilment of obligations in this area made it possible to conclude that the level of preparation for bringing domestic trade legislation in key sectors in line with the European *acquis communautaire* is average. The article identifies the measures used to formulate and implement the policy of free movement of goods to ensure the fulfilment of Ukraine’s obligations under the EU-Ukraine Association Agreement.

It is concluded that our country demonstrates a moderate level of preparation in the field of free movement of goods, which, on the basis of common rules and procedures, guarantees the possibility of free trade in goods to the Common Market member states in the European Union. At the same time, Ukraine still needs to analyse its legislation, especially in terms of its practical application in this area, and do its homework, in particular, on technical regulations, standards, conformity assessment, accreditation, metrology and market surveillance.

Keywords: free movement of goods, Association Agreement, ACAA Agreement, EU *acquis*, EU internal market, Deep and Comprehensive Free Trade Area (DCFTA), customs union.